

Poslanci schválili novelu školského zákona

28.5.2025 - | Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

"Vládní koalice se na základě otevřené diskuse s klíčovými aktéry rozhodla posunout změnu ve financování nepedagogických pracovníků oproti původnímu návrhu ze září 2025 na 1. ledna 2026. Začátek nového systému financování nepedagogické práce se tak odloží o čtyři měsíce. Vycházíme tedy vstříc požadavku krajů, obcí i škol, aby měly na přípravu více času. Změna proběhne na začátku rozpočtového roku, což umožní plynulejší přechod financování v rozpočtech krajů a obcí. Financování nepedagogických pracovníků od září do prosince 2025 zajistí státní rozpočet, přičemž od roku 2026 se obcím a krajům navýší podíl na sdílených daních v souvislosti s převzetím odpovědnosti za jejich financování, což posílí jejich rozpočty," uvedl ke změně financování nepedagogické práce ministr školství Mikuláš Bek. Tato změna se týká pouze škol veřejných zřizovatelů (obcí a krajů), v případě soukromých a církevních škol bude nepedagogická práce nadále hrazena z rozpočtu MŠMT.

Novela rovněž pomůže napravit některé chyby v systému financování regionálního školství a nastavit ho tak, aby vedl k efektivnějšímu využívání prostředků a jejich lepšímu zacílení. K tomu pomůže možnost indexace škol. Případná regulace růstu počtu hodin výuky nebo přímé pedagogické činnosti financované ze státního rozpočtu prostřednictvím fixace maximálního počtu hodin školy pak pomůže v obdobích s potřebou přijmout mimořádná rozpočtová opatření. *"Konečně tak můžeme zohlednit aspekt rozdílné náročnosti práce škol, která závisí zejména na sociálním a ekonomickém zázemí dětí a žáků. Některé školy zkrátka pracují v objektivně složitějších podmínkách a my je v jejich práci musíme lépe a adresněji podpořit. Jen tak zamezíme stále se prohlubujícím rozdílům mezi školami a nerovnému přístupu ke vzdělávání,"* vysvětluje ministr Bek.

Problémy se vzrůstající agresí a psychickou nepohodou žáků pomůže řešit ukotvení pozic školních speciálních pedagogů a školních psychologů ve školách a možnost jejich financování ze státního rozpočtu. Mateřským, základním a středním školám novela zákona stanovuje povinnost zajistit pro své žáky poradenské služby a pedagogicko-psychologickým poradcům určuje jejich spádovost. *"Nepředpokládáme, že tyto kroky vyřeší všechny problémy, které se na našich školách v této oblasti nahromadily. To z pozice ministerstva není ani možné. Ale dáváme školám možnost využít širokou paletu nástrojů k tomu, aby se situace stabilizovala a děti, žáci i učitelé se mohli ve školním prostředí cítit dobře a bezpečně. K tomu jim ostatně může dopomoci i pozice sociálního pedagoga, který se po mnoha letech stává oficiálně pedagogickým pracovníkem. Vyhověli jsme tím mnoha požadavkům přímo z terénu a pomáháme tak řešit problém předčasných odchodů ze vzdělávání,"* komentuje Mikuláš Bek.

Novela školského zákona zavádí i povinnost sloučit v rámci jedné obce mateřské a základní školy, které za poslední tři roky nedosáhly počtu 180 žáků. Reaguje tím na stav, kdy téměř čtvrtina českých základních škol zřizovaných obcemi má méně než 50 žáků a téměř polovina všech obecních škol vzdělává méně než 100 žáků. Tento systém vede k výrazné provozně-ekonomické neefektivitě a vzhledem k vysoké autonomii škol klade vysoké nároky na zajištění potřebného množství kvalitních ředitelů, které zahlcuje vysokým množstvím administrativy. Cílem je snížení administrativy a nepedagogické zátěže ředitelů těchto škol, snadnější možnost sdílení pedagogických a nepedagogických pozic a možné úspory např. v oblasti nábory zaměstnanců a personalistiky, správy IT, účetnictví, právních služeb, administrace projektů apod.

Novela přináší řadu dalších úprav, které byly navrženy buď prostřednictvím vládního návrhu zákona či formou poslaneckých návrhů změn. Jedná se například o zavedení možnosti kombinované výuky s distančními prvky na středních a vyšších odborných školách. Další změnou u středních škol je zakotvení tzv. duálního praktického vyučování, v rámci kterého budou mít organizace zaměstnavatelů oprávnění certifikovat zaměstnavatele, kteří naplní standard kvality poskytovatele praktického vyučování. Co se týká modernizace maturitních zkoušek, bude možné konat celou školní část formou komplexní profilové práce, případně nahradit vybranou maturitní zkoušku její částí certifikátem.

Dochází také k úpravě praxe žáků a studentů oborů a studijních programů v oblasti učitelství ve školách prostřednictvím zakotvení jejich „provázejícího učitele“ při této praxi. Navrhovaným opatřením budou provázející učitelé vykonávat specializovanou činnost (a pobírat za ni příplatek) spočívající v mentorské podpoře při praxi žáků a studentů oborů a studijních programů v oblasti učitelství.

Při přestupu žáka na jinou školu už nově nebude nutné převádět slovní hodnocení na známky. Změny v oblasti vyšších odborných škol pak posílí propustnost mezi vysokoškolským a vyšším odborným vzděláváním, a to především u zdravotnických oborů.

<https://msmt.gov.cz/ministerstvo/novinar/poslanci-schvalili-novelu-skolskeho-zakona-3>